

d ů v o d e c h:

Mezi stranami došlo k dvoustranné úplatné smlouvě, podle níž měl žalobce provést na svůj náklad nástavbu (přístavbu) domu žalované manželky, naproti čemuž se tato zase zavázala postoupiti žalobci knihovní polovici tohoto takto stavebně zhodnoceného domu. Platnost takové smlouvy není však podmíněna formou notářského aktu, jak vyplývá z doslovu § 1 písm. b) zákona ze dne 25. července 1871 čís. 76 ř. z. Zmařila-li však žalovaná splnění této smlouvy prodejem domu, je povinna ve smyslu §§ 921 a 1295 obč. zák. žalobci, smlouvu s jeho strany splnivšímu, náhradou škody pro nesplnění. Tato škoda však spočívá právě v náhradě nákladů na stavbu jím vynaložených. Zásady § 1037 obč. zák. nelze proto v souzeném případě použiti.

Čís. 15588.

Jak má soud postupovati ve sporu o zjištění otcovství, odepřel-li poručník dítěte svoliti k provedení krevní zkoušky proto, že prý důkaz ten není s to absolutně vyvrátiti domněnku otcovství.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1936, Rv I 1618/36.)

Poručník nezletilého žalobce odepřel dáti souhlas k provedení důkazu zkouškou krve, ježto prý důkaz ten není s to vyvrátiti s absolutní jistotou domněnku § 163 obč. zák. První soud ztotožnil se ve svém rozsudku s tímto názorem a vyhověl žalobě na uznání nemanželského otcovství. Odvolací soud nevyhověl odvolání.

Nejvyšší soud uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud odůvodnil blíže v rozhodnutí č. 8659 Sb. n. s., že krevní zkouška může býti způsobilým prostředkem, aby jí byl proveden protidůkaz proti zákonné domněnce § 163 obč. zák., toto stanovisko stále zastává a neshledává důvodu, aby se v souzeném případě od ustálené judikatury odchýlil. Bylo proto povinností prvního soudu, by poručníka na toto stanovisko nejvyššího soudu a proto na nezávažnost jeho odporu s hlediska jím uplatňovaného upozornil. Stejně tak se nezachoval odvolací soud. Že se tak nestalo, zůstalo dosavadní řízení v obou stolicích vadným. Na prvním soudě bude, by poručníka a matku dítěte k ústnímu jednání předvolal, jím stanovisko nejvyššího soudu v příčině důkazu krevní zkouškou sdělil, a odepřou-li i nyní dáti svolení k provedení důkazu toho, odepření to přihlížející k ostatním provedeným důkazům znovu podle § 272 c. ř. s. zhodnotil.

Čís. 15589.

Ručení přejímatele podle § 1409 obč. zák. při převzetí rolnického nedílu závislém na schválení Státním pozemkovým úřadem.

V příčině vědomosti přejímatelovy o dluzích převodcových (předchůdcových) týkajících se převzatého nedílu rozhoduje d o b a, kdy

Státní pozemkový úřad schválil převzetí, nikoliv dřívější den skutečného převzetí správy nedílu.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1936, Rv II 973/34.)

Žalovaná koupila kupní smlouvou ze dne 20. května 1932 rolnický nedíl s mrtvým a živým inventářem od manželů Jakuba a Josefy H-ových. Žalující přednesla, že prodávající manželé H-ovi byli odsouzeni jí platiti pohledávky, jež nyní vymáhá na žalované. Exekuce k vydobytí těchto pohledávek proti nim vedené zůstaly bezvýsledné. Žalovaná ručí proto podle § 1409 obč. zák. za všechny dluh prodávatelů, a byla na pohledávku žalující upozorněna též dne 13. června 1932, tedy ještě před schválením kupní smlouvy Státním pozemkovým úřadem, avšak žalovaná prohlásila, že nic nedluží, ač dluh ten převzala i osobně k placení. Manželé H-ovi jsou nemajetní a pohledávka jest na nich nedobytná. Pohledávky vznikly prodejem zboží na úvěr, a to obilí, osiva a krmiva, které manželé H-ovi koupili pro hospodářství. Ti měli pouze tento rolnický nedíl, a zboží bylo tedy upotřebeno pro tento nedíl. Žalovaná převzala rolnický nedíl ve dnech 15. až 26. června 1932, nikoli již dříve. Také ve schvalovacím dopise Státního pozemkového úřadu ze dne 4. srpna 1932 byla žalovaná upozorněna na pohledávku žalující. Žalovaná věděla tedy o této pohledávce, a musila také při náležité pozornosti o ní věděti, musila totiž věděti, že manželé H-ovi mají kromě tohoto dluhu ještě i jiné dluhy, neboť sdělili to sami žalované, a proto bylo její povinností, starati se o zjištění těchto dluhů a o jejich zaplacení. Nižší soudy uznaly částečně podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto d ů v o d ů: Rolnický nedíl nebo jeho část mohou býti zcizeny jen se svolením Státního pozemkového úřadu (§ 37 zák. čís. 81/20 Sb. z. a n.). Kupní smlouva mohla tedy býti uzavřena jen pod odkládací výminkou, že ji Státní pozemkový úřad schválí. Do té doby a do knihovního provedení smlouvy takto schválené zůstává vlastníkem nemovitosti prodávatel a věřitelé jeho mohou dosíci uspokojení z nemovitostí. Do splnění této odkládací výminky nemovitost nepatří kupiteli, nýbrž trvá tu stav nejistoty, zda jí nabude či nikoli. Teprve po splnění výminky stane se kupní smlouva definitivním a platným titulem k nabytí vlastnictví a bude moci býti vtělena, nemovitost koupená přejde do jmění kupitele, který nabude k ní práv a přejdou na něho závazky a pak teprve bude nemovitost odňata zásahu věřitelů prodávatelových. Důsledkem toho jest odevzdání případně převzetí nemovitosti po smyslu § 1409 obč. zák. možným teprve po splnění zmíněné odkládací výminky. Státní pozemkový úřad schválil kupní smlouvu dne 4. srpna 1932. Do tohoto dne nemohla býti nemovitost odevzdána a převzata, tedy ani ne dne 20. května 1932. Žalobkyně se se svou pohledávkou přihlásila někdy v červnu 1932. To však dostačí, aby byl splněn předpoklad nároku podle § 1409 obč. zák., že totiž znala dluh zcizitelův vůči žalobkyni při odevzdání nemovitosti. Ostatně by stačilo, že žalovaná o něm zvěděla

z dopisu Státního pozemkového úřadu ze dne 4. srpna 1932, neboť pak i o něm zvěděla při odevzdání.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud stejně jako soud první stolice vychází ze stanoviska, že kupní smlouva ze dne 20. května 1932, kterou žalovaná koupila od manželů Jakuba a Josefy H-ových rolnický nedíl v B., byla hledíc k § 37 zák. čís. 81/20 Sb. z. a n. uzavřena pod odkládací výminkou, že ji Státní pozemkový úřad schválí, což se stalo teprve dne 4. srpna 1932, a že do toho dne nemohla býti nemovitost ta žalované straně odevzdána a od ní převzata a že tedy při posuzování otázky, kdy se žalovaná o dluhu prodatelů proti žalobkyni dověděla, jest ve smyslu § 1409 obč. zák. rozhodným den 4. srpna 1932 a nikoliv dřívější den, když začala dovolatelka usedlost tu spravovati. Tomuto právnímu názoru vytýká žalovaná jen to, že odvolací soud nepřihlédl k této okolnosti, že obvodová úřadovna Státního pozemkového úřadu v B. předběžně jí přislíbila, že kupní smlouvu navrhne Státnímu pozemkovému úřadu k schválení, a když se tedy dovolatelka následkem tohoto přislibu ujala hospodaření na oné usedlosti — jak bylo zjištěno již v květnu 1932 — jest dobu tu považovati za rozhodující ve smyslu § 1409 obč. zák. Žalovaná však při tom přehlíží, že pouhý předběžný přislíb obvodové úřadovny, ba ani samého Státního pozemkového úřadu nemůže nahraditi schválení Státního pozemkového úřadu, jehož je podle § 37 zák. čís. 81/20 Sb. z. a n. třeba k zcizení rolnického nedílu, ježto Státnímu pozemkovému úřadu musí zůstatí vyhrazeno, by o schválení uvažoval, až mu bude písemná kupní smlouva předložena. Tím méně ovšem lze přihlížeti k nezávažnému přislibu referenta Státního pozemkového úřadu nebo jeho obvodové úřadovny, že kupní smlouva bude Státním pozemkovým úřadem schválena, neboť podle § 3 zák. čís. 330/19 Sb. z. a n. zastupuje pozemkový úřad na venek jeho předseda nebo jeden z jeho náměstků.

Čís. 15590.

Pozůstalostní soud nemůže rozhodnouti o platnosti manželství zůstavitelova ani jako o otázce předurčující.

Předpis § 160 obč. zák., podle něhož jest pokládati děti zrozené v manželství neplatným za manželské, nevěděl-li alespoň jeden z rodičů bez viny o překážce manželství, platí obecně, ať neplatnost manželství spočívá na jakýchkoliv důvodech. Dítěti z takového manželství, jež se přihlásilo k dědictví, nelze odepríti zastoupení pozůstalosti ve sporu vedeném proti pozůstalosti třetí osobou.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1936, R I 1105/36.)